

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá helyben	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetés nem fogad-
tatunk el.

Egyes szá. ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy anna-
tere 6kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30kr
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri csikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsén-vár 7. szám hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb cikkek díjazatnak.

Késiratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetés-
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésére küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A választási czensushoz.

A kérdés, mit lapunk annak idején, pro-
és contra részletesen kifejtett, ma kerül a kép-
viselőház foruma elé.

Mi határozottan a felsőházi módosítás
mellett nyilatkozánk, ez azonban nem gátolhat
bennünket abban, hogy az ellenkező nézetnek
is helyet adjunk e hasábocon s legkivált egy
oly részről jövő nézet-nyilvánításnak, mint az
alábbi. Egyik veterán poliikusunk, ki a „Ke-
let”-nek fenállása óta, egyik legbüzsőbb tá-
mogatója volt, s kivel a szerkesztőség örült,
hogy legtöbbször egy véleményen lehetett, a
következő cikkek közreadására kért föl ben-
nünket.

Kolozsvár, nov. 2.

(B) A választási novella foglalkoztatja
az országgyűlés osztályait s holnap a házat.

A kérdés meglehetősen ingerültséget idé-
zett elő a mult országgyűlés végén, mi mind-
két részről makaosságá fajult, s a mint sej-
díteni lehet, most újból elkecseregett harczra
készülnek az illetők és pedig nem a pártok
egymással szemben, hanem inkább egyesek
„rechthaberei.”

Ha megfontoljuk, hogy épen az erdélyi
választási census körvonolazása körül volt el-
térő nézetben a felsőház, nem csoda, ha a
kérdés újbóli felmerülése nálunk is, imitt
amott nagyobb port vert fel, mint ohajtandó
lenne.

„KELET” TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

Írta: Currer Bell.

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Huszonötödik fejezet.

(Folytatás.)

Künn nagyon havazott; délután hideg, zivata-
rosra vált az idő. A szürke ég eláttétült, a hófer-
getegtől s az utczán már bokáig járt az ember a
frissen hullott fehérségben. Tűzünk vigan pattogott,
új lakásunk oly üdén, csinosan nézett ki, minden
fénylett a tisztaságtól, a butorok már mind rendben
voltak s csak néhány könyv, porcellán és üveg
nemű várt még elrendezésre. Francisknak volt ezzel
teendője egész a theázás idejéig és ekkor — mi-
után megadtam neki a kellő utasítást, hogy kell egy
csésze theát valódi angol módon elkészíteni s
miután leghőzöte ijedelmét azon borzasztó theameny-
nyiség elpazarlása fölött, a mit mi angolok elhasz-
nálunk — egy igazi britt ebédet tált fel előnkbe,
melynél nem hiányzott sem az elegendő világi-
tás, sem a thea-forraló, sem tűz, sem valódi ké-
nyelem.

Mi arról vagyunk meggyőződve, misze-
rint akár így, akár amugy dől el a dolog,
nem lesz oly káros eredménye, mint annak, ha
a kérdés újból elmérgesedik s még inkább an-
nak, ha a házon kívül nemzetiségi és kaszt-
kérdéssé fajul.

A felső és alsóház szervezete közt az a
különbség van, hogy az alsóház az erdélyi
részekben meghagyja az 1848-diki censust,
de bele számítja az adó pótlékok is, míg a
felsőház ezt nem számítja s ebből az egyik
fél t. i. az alsóház, a pótlékok hozzá számi-
tása által a választók száma szerfelett mega-
padását jósolja, míg azok, kik a felsőház szö-
vegezését pártolják, alsóház ház szövegezése
által a választók szerfeletti megszorodását
vélik eredményképen.

Ki ki a maga állítása bebizonyítására sta-
tistikai adatokat gyűjtött s azokat előterjesz-
tette.

Nincs okunk kételkedni sem egyik sem
másik félnek jó hiszemiségében, azonban kény-
telenek vagyunk több hitelt tulajdonítani a mi-
nister adatainak, mert inkább volt módjában
olyanokat szerezni s mert a mint mindkét rend-
beli kimutatásokból kitetszik, kimerítőbb és több
tekintettel van a különböző vidékekre.

A statisztikai adatokból sok mindent lehet
kihozni, ahhoz képest, a hogy csoportosítjuk,
azonban erre most nincs szükség, mert most
nem új választási javaslatról van szó, hanem
csak egy oly novelláról, mely az 1848. vá-
lasztási censust a jelen időre alkalmazza igaz-
ságosan, méltányosan.

Azonban nekünk úgy tetszik, miszerint
ezuttal is, mint rendesen, közül van az igaz-
ság s az alsóház régebbi határozata nem fog-
ja oly sokkal szaporítani a censuálisták szá-
mát, hogy azt ne ellensúlyozná kellően, a cen-
sus nélkül jogosultak száma.

Ismételjük, miszerint semmit sem tartá-
nánk oly veszélyesnek, mint ha a kérdés új-
ból nemzetiségi kérdéssé fajulna, vagy ha per
incidens döntetnék el, egy oly nagy fontossá-
gu kérdés, mint a választási census kérdése,
s épen most, mikor még adózási rendszerünk
nincs rendben.

Ezeknél fogva ohajtjuk, hogy mihamarább
eldőljen e kérdés, míg gyógyíthatatlan sebeket
nem ejt, a mi pedig minket illet: részünkről
jobbna tartjuk az alsóház határozatát.

Eddig t. munkatársunk cikke, melylyel
egy véleményben nem lehetünk, nem ugyan
„Rechthaberei”-ból, a minthogy a törvényho-
zás kebelében nyilatkozó ez irányú ellentétek
idokait sem gondolnók, hogy csupán e név-
vel lehetne nevezni. A meggyőződésszerű igaz-
ság mellett megállani oly jog, a mely legneme-
sebb kötelességünkkel áll kapcsolatban s ha
lehet politikai tekintet, mely még a teljes igaz-

ság elejtését is időszertűnek és észélyesnek tűn-
tetí föl: előbb az lenne eldöntendő, ha e te-
kintet főnforog-e itt? Mi alig hisszük...

Mert ha t. munkatársunk nem tekinti
nagyfontosságúnak, „akár így, akár úgy” döl-
jön el e kérdés: mi azt hisszük, e fölött ob-
jectiv határozatot csak akkor lehetne hozni,
ha a minister — s ki tehetne volna nála köny-
nyebben meg, s kinek lett volna inkább kö-
telessége? — az egész országgrész idevonatko-
zó statisztikai adatait összegyűjteti vala. Ezt
nem tévé s az általa közrehoasított töredékes
adatok legalább is nem elégségesek a helyes
inductio megalkotására, — ha ugyan nem épen
a mellett tanuskodnak, hogy azokban oly ki-
vételekkel van dolgunk, a melyek épen a sza-
bályt támogatják.

„Nemzetiségi és kaszt-kérdés” szerintünk
csak mesterséggel alkotható ez ügyből, de még
így is mindenestre mentek lehetünk volna at-
tól, ha van elég bátorságunk, hogy ne novel-
lát, hanem egész törvényt alkossunk. Ez eset-
ben még az a vád is elesett volna, melyet
most — a valószínűség némi látszatával —
lehet a felsőházi módosításra nézve fölhozni,
— bár mi arról vagyunk meggyőződve, hogy
az egészben új törvény alkotásakor sem lehet
az egész országra nézve egyetlen census-
számot megállapítani, hanem az országgrészek
különböző viszonyai szerint különbségeket kell
majd tennünk. A bánáság földjét soha sem le-
het Árvamegyével egy azon census alá foglal-
ni, s az erdélyi részek bizonynyal akkor is
más mérték alá fognak esni, mint a Tisza-
Duna köze. A partialis intézkedés igaztalan vol-
ta tehát most is csak látszólagos. És így, ha
az egészen új törvény megalkotását más te-
kintetek gátolják: nem indokolt-e azoknak ál-
laspontja, a kik legalább egy részlet igazságot
érvényesíteni akarnak, ha már az egész alkotás
véghez nem vihető?

A „census nélkül jogosultak száma” t.
munkatársunk nézete szerint kiegyenlíti azok
számát, kik censzus alapján lépnek a választ-
ók sorába. A döntő kérdés, e tekintetben, az
lenne, ha vajjon egy azon választó-kerületbe
esnek-e a cenzualisták és nem-cenzualis-
ták, vagy sem. Az országgrész választóinak ösz-
szegében e kiegyenlítés valóban megtörténik,
de mihelyt a választó-kerületeket külön tekint-
jük — s lehet-e másképp? — az a vizagzta-
lás is végkép elesik.

S hát a megyék, a megyei bizottságok,
melyeket ugyane választók alakítanak meg s
melyekről t. munkatársunk nem is emlékezik
meg! Épen Alsó-Fehérmegyéből vettünk a na-
pokban egy panaszos felszólalást, mely a me-
gyék halálos ítéletét látja a ministeri terve-
zetben s vajjon e mozzanat épen semmi tekin-
tetet sem érdemel?

Egyébiránt, a kérdés e részletezése már
csak theoria. A ház már ma határozni fog s

„Nem vagyok megelégedve magammal, viszon-
zá: Te most hat ezer frankot keressz évenként
(s ez ugy is volt valóban; igyekezetem, pontosságom
tanítványim gyors előhaladásának hire s állásom
által szerzett ismeretségeim, ennyire elősegítet-
tek) míg én most is csak az én ezerkétszáz
frankommal vagyok. Ennél jobbat is tehetek s
meg is akarom kísérteni.

„Hisz épp annyi időt dolgozol te is mint én
Francis és ép oly szorgalmasan.”

„Az igaz monsieur, de nem az igazi úton
haladok, erről meg vagyok győződve.”

„Változtatni akarsz életmódodon — s erre
nézt van is tán terved már készen; biztos vagy az
előhaladásról; menj tégy kalapot; s majd séta köz-
ben eladod nekem, mit forralsz magadban.”

„Jól van monsieur.”

„Ezzel kiment oly készséggel, mint egy jól ne-
velt gyermek; különös vegyítőke volt e nő az en-
gedékenység és sziládságnak; még helyemen ültem,
kiváncsian gondolkodva, hogy vajjon minő tervet
forgathat agyában, midőn már ismét megjelent.

„Monsieur — szólta meg, Mininek is (cselé-
dünk) megengedtem elmenni hazulról e szép idő-
ben; nemde léssz oly szives, hogy bézárod az ajtót
s a kulcsot magadhoz veszed.”

„Adjon egy csókot mrs. Crimsworth” volt nem
igen illő feleletem e szavakra, de oly nagyon ked-
vesen nézett ki könnyű nyári ruhájában, kis nyári
kalapjával fején és beszédmodora, melyet most is
megtartott, oly ment volt minden negélytől és még-
is oly bájlón tiszteletteljes, hogy szívem repesett
örömben, így látva őt s egy csók szükségesnek
tetzék, annak lecsillapítására.”

mi, az erdélyi részek lehet ma már ismét
gazdagabbak leszünk egy keserű tapasztalat-
tal. Bár csak ne lennénk kénytelenek attól
félni, hogy a tapasztalás nekünk fog igazat
adni. Mert akkor elmondhatjuk, hogy iga-
zunk van, de valami egyebet elvesztettünk...

Szerk.

A költségvetés részletei.

Budapest, október 31.

(A.) Az 1875-ik költségvetés főszámai
már ismeretesek. Nem is annyira ezekben, mint
inkább az egyes miniszteriumok költségeloirány-
zatának részleteiben rejlik az előterjesztések
fontosabb mozzanata, mert e részletekben any-
nyi rendkívüli érdekes adat és anyag van ösz-
szehalmozva, hogy megérdemi, miszerint a nagy
közönség tudomására juttassék, mert nemcsak
az állami pénzügyek állását, hanem az ország
gazdasági életét is megvilágítani képesek. Az
eddig előterjesztett részletezés tizenhatsz
füzetből áll: mind e mellett néhány miniszte-
rium budgetének indokolása csak később fog
nyilvánosságra hozatni. Mint már egy ízben
említettük, a legszigorubb takarékoság elvét ez
uttal főleg az igazságügyi költségve-
tésben látjuk megvalósítva. A miniszter kü-
lönös figyelemmel volt a pénzügyi bizottság s
a huszonegyes bizottság javaslataira s azokat
nemcsak megvalósítani, hanem — mint mond-
ja — túlhaladni is iparkodott.

Az igazságügyminiszterium jövő évi ren-
des szükség 70.186,275 frtot tesz: ez összeg
551,732 frttal kevesebb a folyó évi szükség-
letnél. Ez összeget valóságos megtakarításnak
lehet mondani, mert hivatalbeli állomások meg-
szüntetésének eredménye. A központi igazga-
tásnál eltöröltetett egy titkári állomás, ezen
kívül egy miniszteritanácsosi, egy osztálytaná-
csosi, egy titkári és két fogalmazói állás szám-
feleltívét tétetett s megüresedése esetén nem
fog újra betölteni. A semmitöszéknél szintén
11,019 frt megtakarítás mutatkozik: itt nyolcz
különféle állomás lön végkép eltörölve, hét pe-
dig számfeleltívét téve.

Még nagyobb a legfőbb ítélőszéknél esz-
közölt megtakarítás: itt 9 fogalmazói, 9 segéd-
fogalmazói, 4 iroda-tisztai állomás megszüntette-
tett, tizenegy más állomás pedig számfeleltívét
tétetett. E czímen a megtakarítás csaknem 30
ezer frt.

A királyi táblák szükséglete jövőre 35
ezer 48 frttal csökkentetett. Töröltettek a
budapesti kir. táblánál 2 bírói, 8 fogalmazói,
13 segédfogalmazói, a maros-vásárhelyinél 3
fogalmazói és 3 segédfogalmazói állás. Szám-
feleltívét tétetett: Budapesten 8, M.-Vásárhelyen
3 fogalmazói, két segédfogalmazói s egy se-
gédhivatali igazgatói állás. A királyi főügyész-
ségek czímen csak 5.300 frt dologi megtaka-

„Itt van monsieur” — szóla megölelve.

„Miért nevezesz mindig monsieurnek, mondjad
inkább Vilmos.”

„En nem tudom a ti V. befűtőket jól kimon-
dani: különben is téged megillet a „monsieur” czim;
nekem úgy jó legjobban.”

Miután Mini tiszta fejkötőben s egy élénk szí-
nű kendővel vállain eltávozott, mi is elindultunk,
ott hagyván a házat magánosan és hallgatagul, a
faliórakegyesét kivéve. Csakhamar hátunk mö-
gött volt Brüssel; kitértünk a virágos mezőre s egy
oldalósvényen haladtunk tova, messze elhagyva a
poros, lármás országútat. Rövid időn egy kedves
magános helyre értünk, mely oly falusiasan, oly
üde zölden, oly elkülönítve állt! Anglia valamely
távol pásztoranyáján képzelhetne volna itt az em-
ber magát; egy virágos bokor alatt, apró, puha,
mohás füvel benőtt, természetalkotta gyepmárg
kínálkozott oly csábítóan, hogy nehéz lett volna visz-
szautasítani; helyet foglaltunk rajta; s miután az
angol kinézésű mezei virágokat, melyek lábaink előtt
virítottak, megbámultuk volna, felszólítottam Francis-
t a reggeli után félbenhagyott tárgy megvitatására.

S mi volt az ő terve? A lehető legtermésze-
tesebb — s az első lépés mit tehetünk, vagy leg-
alább ő tehet, ha megkedett pályáján emelkedni s
előrehaladni ohajtott.

Azon indítványt tette, hogy növelést nyit.

(Folyt. köv.)

ritás mutatkozik; a személyi kiadásokban nem történt változás.

Az igazságügyi budget legfontosabb része az, mely a királyi törvényszékek és járásbíró-ságok szükségletét tünteti föl. Ezen bírósága-inknál összesen 4.544 hivatalnok van alkal-mazva 4.837.150 frtszemély és járandósággal. Az összes e címet terhelő szükségletnél 202.008 frt megtakarítás mutatkozik, mely onnan ered, hogy 20 bírói, 70 albírói és 20 aljegyzői ál-lomás töröltetett. Ezenkívül azonban az igaz-ság ügyminiszterium 1875 június vé-gére 20 törvényszék ékeltjes megszüntetését tervezte. De mivel itt csupán kis-sebb, harmad és negyedrangú törvényszékről van szó s ezek is csak a jövő év második felében fognak eltöröltetni, e czímen 1875-re még csak 94.518 frt. netto megtakarítás vár-ható. Az 1876. évben e rendszabály már sok-kal jelentékenyebb eredményre fog vezetni, mert az illető husz törvényszék szükséglete 317.150 frtot tett. A királyi ügyészségeknél 10.699 frt költségkevesebbet szerepel. Ezen-kivül a jövő évben 20 ügyészség szintén fel-oszlattatik s akkor az 1875. évi szükséglet további 22.418 frttal fog apadni. Végül még megemlíti, hogy az állami fegyintézetek szű-kiséglete 23.279 frttal apadt, bevételök pedig 19.631 frttal emelkedett s így e czímen 42 ezer 910 frtnyi kedvezőbb eredmény mutatko-zik. A nyugdíjaknál ellenben 32.211 frt emel-kedés van praeliminálva.

A rendkívüli szükséglet is 41.000 frttal csekélyebb, mint e folyó évi. E megtakarítás a többek közt onnan ered, hogy az erdélyi telekkönyvi igazgatóság és kirendeltségek szű-kiségletere 230.000 frt helyett csak 200.000 van előirányozva. Azerdélyi részek telekkönyvezésé-nek teljes befejezését — mondja a miniszter — a munkálatok eddigi haladásához s jelen-legi állásához képest a jövő év harmadik ne-gyedére lehet biztos kilátásba helyezni. A munkálatok fokozatos haladásával lépést tartó személyeszállítások jelentékenyebb végkiegíté-si összegeket veendnek igénybe. Ezek az igaz-ságügyi költségvetés érdekesebb mozzanatai. Világosan kitűnik belőlük, hogy ezen minisz-terium valóban komoly erőfeszítéseket tőn a szigorú takarékoság életbeléptetésére s hogy az általa előkészített rendszabályok az 1876. év-re csakugyan igen üdvös eredményeket helyez-nek kilátásba.

— A szász klerus nagy-szebeni közlönyének egyéb sajtáságai között tartozik, hogy azon magyar hazafiakat kiváló gyűlöletével tünteti ki, kik német nevetek akár 25 évvel ezelőtt is magyarosítani mer-ték. Ezekre különösen haragszik; úgy kell nekik, miért is szeretik szülő földjüket, hazájukat és nem a „Mutterland“ ot is úgy mint a derék szász papság kátéja tanítja.

Valahányszor ilyen — szerinte — renegátot em-leget, neve mellett német nevét is kiírja; p. o. Zse-dényi—Pfannschmied; Csemeghi—Nascherl, Szende—Frommer, Irányi—Halbschuh. Zsedényire most na-gyon apprehendál, mert a harcászati csángó magya-rok kérvényét a szász papság tulkapási ellen a kép-viselőház figyelmébe ajánlotta. Si fecisti nega. A szász klerus közlönye is mindent tagad; a csángó-magyarország szerinte hamisan vádaskodik. Szébenzék-be bekelezett s a k a d á t i magyar egyházközösgének is olyan a sorsa. Dr. Teutsch superintendens egy F i l t s c h Ödön nevű szász papot ordinált neki, ki két összefüggő magyar szót sem képes becsületesen kiejteni; hanem azért még is a szász papság panas-z-kodik egyre chauvinisticus magyarizálás miatt. Ez is a taktikához tartozik. Minthogy fennebb a „Ta-geblatt“ gyöngéd figyelméről a német nevek iránt emlékeztünk meg, elbeszélünk mi is egy valóságos történetet, melyben a tréfás szerep a névnek kijut.

W o l f f János, jelenleg a szász-sebesi szász gymnasium rectora, kiról a „Hermannstädter Zeitung“-ban azt olvastuk, hogy 1870-ben a porosz hadak győzelme fölötti örömben a szászsebesi szülő tete-jére rátáncolt fél ől hasábfát cipelt fel a hátán és örömtűzet gyújtott; diák korában Tübingenből való hazajövetele alkalmával Bécsben egy szállítmányos üzletbe toppanván, kurtán furcsán kérdezé, vajjon a máhjá már megérkezett-e? „Kihez legyen szeren-csénk?“ kérdé a szállítmányos. „Hanns Wolff aus Tübingen!“ Mire a sötét bolt hátulsó részében egy hang szászosan kiejtéssel megszólalott: „Warum nicht gar aus Tübingen: aus H a l v e l a g e n!“ Volt nevetés, mert nevezett Wolff csakugyan holdvilági születésű. Holdvilág tudvalevőleg Segesvárszékhez tartozik, hová való a „Tageblatt“ Wolff-ja is, kit némely magyar lap tévesen mutatott be porosznak, ámbar testestől, lelkestől csakugyan burkus ér-zésű.

— Megköszönte a bizalmat. Medgyesről írják nekünk: Octoker 27-dikén volt városi közgyű-lésünk. A megválasztott 74 tag helyett megjelent mindössze 13 szál ember. Az órator attól tartván, hogy mind megszöknek, ha sorra veszi a napi ren-dre kitűzött tárgyakat, legelőbb is a 14-dik sorban kijelölt egyetemi követválasztást hurcolta elő elin-tézés végett. A nagy gyűlés többsége úgy véleke-dett, hogy az efféle választás tán mégis kicsit tré-

fás. Nem használt semmit; a natio legszentebb ja-va: az universitas jussa forog kérdésben és salus reipublicae suprema lex esto. Hozzá fogtak tehát a választási actushoz. A 13 közül nyolcezan szavaztak; 3 czédula neussuno-s azaz üres volt; ötön mindössze Theil Rudolf szász professorra (theologusra) és Schaffend Józsefre, ki a theologusok sekrestyé-se és kitűnő hallgatásáról híres, szavaztak. Theil, ki jelen lévén, csupa pártfegyelemből saját szavaza-ta által biztosítá magának az absolute pluralitást, érzékenyen köszönte meg ezen öt most már harmad-izben ért megiszteltetést, megígérvén, hogy ő mint „treuer Sun der Nation“ életre halálra fogja vé-deni a saechsische Nations-Universitait arondir-ozási jussát. Theil ur — mint szász theologushoz illik — eddig is kivált az universitas ülésein ren-geteg éretlen izetlenkedései által. A mi pedig kilá-tásba helyezett hősieskedését illeti, csak annyit mon-dok, hogy ne iréljen, mert bizony megijesz.

Az országházból.

(M. A.) A közügyelem és érdeklődés oly nagy mértékben irányul a törvényhozás asztalára letett terjedelmes pénzügyi előterjesztések, a megoldandó nagy finaciális feladatok felé, hogy sokkal kisebb mérvű méltánylásban részesültek, mint megérdemelték volna, azon kiváló jelentőségű munkálatok, melyeket az igazságügyi miniszter tegnap a képviselő-ház elé terjesztett.

Pedig e munkálatokban vannak letéve sarkkö-vei a hazai jogélet újja alakításának; pedig e mun-kálatok az első láncszem azon nagy codificatorius teendőik sorozatában, melyek elé hazánk közvélemé-nye évek óta sovárogra tekint s melyeket egy rendezett, modern jogállam nem nélkülözhet.

Az igazságügyminiszter előterjesztéseinek el-seje, a magyar büntető törvénykönyv tervezete, némely lényeges intézkedésében már ismertetve volt általunk e lapok hasábjain. Bőséges időnk és alkalmunk lesz még vele foglalkozni akkor, ha a pénzügyi helyzet nyomasztó súlyának enyhültével a képviselőház jogügyi bizottsága megkezdheti beható vizsgálat alá vételét. Most csak azon meggyőződés-sünknek adunk kifejezést, hogy e codex-tervezet míg egyfelől nem hagyja számításán kívül a nemzet ge-niusának követelményeit; míg egyfelől azon nyo-mokon halad, melyeket az 1843-iki büntető ja-vaslat nagynevé tervezői a nemzet felvilágosult ré-szének s a művelt külföldnek helyeslése közt kije-löltek: másfelől magaslatán áll a tudomány modern vívmányainak s bátran helyezhető egy sorba a kül-földi államok legújabb büntető-codexaivel.

Az igazságügyminiszter ugyan ekkor terjeszté a képviselőház elé a váltó törvénykönyv tervezetét is. E munkát már ismeri a szakférfiak szűkebb kö-zönsége. Támaszkodva az általános német váltórend-szabályra, melynek kiváló tekintetbe vételét jog- és üzletforgalmi életünk tényleges viszonyai elutasít-hatlannul követelték, s átmenve a legszakavatottabb előtanácskozások retortáján, bizonyára e munkálat is ki fogja állani a legislatív bírálat tűzpróbáját, s alkalmas substratumnál képezeni egy nem csekély fontosságú törvényhozási alkotásnak.

Míg a képviselőház a pénzügyi rendezés leg-égetőbb munkájának szentelendi minden idejét, a nagyközönségnek bő alkalmá leend e javaslatokkal foglalkozni s itéleteket mondani egy azoknak álta-lános irány, mint vezérlevei fölött. S épen ezért, bár ismételt tapasztalások tanítottak meg minket arra, hogy a törvényhozás gyors munkálkodására vonatkozólag ne engedjünk lelkünkben túlságosan vé-rmes reményeknek helyet, lehetlen nem remélünk azt, hogy e két codex-tervezet, melyek iránt magát mindenki hónapokig tájékozhatja, még az országgyű-lés jelen utolsó ülésszaka alatt törvényerőre fog emelkedni s már a legközelebbi jövőben megalko-tandja oly soká nélkülözött biztosítékat egyfelől a személy- és vagyon biztonságának, másfelől a mo-dern üzletélet leghatalmasb emeltyűjének, a közhi-telnek.

A képviselőház ülése oct. 28.

(Folytatás.)

A kereseti adó 3-ik osztályát képeznék: azipa-rosok, kereskedők, haszonbérlok és általában — ha-bár, mint moadám, szellemi munkával, valamely hasz-nos foglalkozást űzők. Ezekre nézve az eddigi 10% adókulost tartottam fenn.

A kereseti adó 4-ik osztályát az állandó fize-tést élvezők képeznék, kik szintén az eddigi módon lennének megadóztatandók.

Mindezekre nézve az adókievetés a követke-ző módon történne: a földadó az eddigi módon a községek jegyzői és a városok illető hivatalnokai ál-tal vettetnék ki; a házberadó a bevallás, a házosz-tályadó az összeírás alapján — úgy mint eddig az adóhivatalok által vettetett ki — a kir. adófelügye-lők által vettethetnek ki, és a reclamatio azon mó-don, mint eddig a törvény által meghatározva van, jövőre is megtörténhetik.

A kereseti adónak 1-ső és 2-ik osztálya alá tartozók állandó adó tétellel, illetőleg állandó %-al lévén megírva, ezeknek adóját is a kir. adófelügye-lők egyenkint, úgy a mint eddig az adóhivatalok te-vék, vethetnek ki, és a reclamatio a pénzügyigazga-tóságok útján eszközölthetnének.

A legnagyobb különbséget azonban a tervezett és létező törvény közt a 3-ik osztályu kereseti adó alá tartozó adózónak adójának kirovása képezi. Ezen adózókra nézve felette nehéz meghatározni üzletük, foglalkozásuk jövedelmét vagy nyereseményét, sokszor az illető adózók maguk sem tudják azt számszerint meghatározni; nincs is megfelelő módja ezen eljá-rásnak feltalálva, tudtommal legalább, sohol, és azon eljárás, a mely nálunk követtetik, nézetem szerint észszerűnek épen nem látszik. Az adóhivatalokra van bízva, t. i., hogy nyomozzák ki az egész kerü-letről lakó ezen osztályu adózóknak üzleti viszo-nyait és azok alapján tegyenek, az adókievőt bizottsá-goknak javaslatot azon adóösszeg iránt, a mely ezen adózókra egyenkint kivetendő. Így adóhiva-tal kerületében 10, 20—30 mértföldnyi terület, szá-mos község, több ezer ezen osztályu adózó van. Én nem tartom lehetőnek, hogy ezen számos községek-ben, ily nagy területen elszórva lévő ezen osztályu adózóknak üzleti viszonyait az adóhivatalnokok, cse-kély számukat is tekintve, kellően kinyomozhassák. Lehetetlen nézetem szerint, hogy helyes javaslatokat terjesszenek az adókievőt bizottság elő és magának az adókievőt bizottságnak határozata is ily adatok-ra lévén fektetve, csak hiányos lehet.

Javaslatom az: „az adóbevallások maradjanak meg némi nem lényeges változtatással úgy, a mint eddig voltak; a törvényhatóságok állandó választ-mánya, és a városoknak az ennek megfelelő testü-let azután az adókerület kisebb szakaszokra ossza fel, és az ezen szakaszban lakó iparosok, kereskedők és tőke-kamat birtokosok hivassanak egy bizonyos hely-re és időben össze és ott köztük a törvényhatóság-nak egy küldötté, a szolgabíró és az adófelügyelő megjelenvén, miután őket az összejövétel céljáról felvilágosították, terjeszszék elő egyenként az átvett bevallásokat, a mult évben az illetőkre kivetett adó-kat és meghallgatván a netán teendő észrevételeket, azoknak alapján és egyéb tapasztalásaik szerint te-gyék meg az adókievőt bizottságnak a javaslatot az iránt, hogy az illető adózók egyenkint kereseti adó ezimén mily adóval lennének megrovandók. A kive-tés azután és a reclamatio azon módon az adókieve-tő bizottság által eszközölhető, mint eddig törvé-nyes gyakorlatban volt.

Lesz-e sikere ezen eljárásnak azon esetre, ha a t. ház által elfogadtatik, azt a következés mutatja meg. Én részemről a nyilvánosságban és az ezen osz-tályu adózók egymás közti kölcsönös ellenőrzésében a sikernek reményél látom.

A tőke-kamat birtokosokat nézetem szerint a községek adózóknak ezen csoportosításában szintén ré-szeltetni kell, de nem szükséges ez a nyilvános szá-madással tartozó társulatok és bányá birtokosokra nézve, mert ezeknek adója számadásuk alapján vet-tetvén ki, ezen alapon az adófelügyelő — mint ed-dig az adóhivatalok tevék — az adót kivetheti; és a szokott reclamatio útján az adókievőt bizottság által ezen adó megállapíthatatik.

A kivetett adókat nézetem szerint a községek-ben a községek jegyzői rójják ki egyenkint és tart-ják nyilván.

Mielőtt azonban az adóbeszerzésről szólnék, két előintézkedést látok szükségesnek. Az egyik az, hogy a folyó adók 1875-től kezdve különíttessenek el a régi restantiáktól, és az 1875-ik évre nézve már minden adózó folyó adóját illetőleg külön adó-könyvecskét vagy ivet kapjon, régi tartozásai koráb-bi adókönyvében maradván feljegyezve. Szükségessé-k tartom ezt azért, hogy szakítsunk valahára a hátra-lékok és a folyó adók között, ezáltal mozdítsuk elő a hátralékoknak valahára eszközözendő, annyira szűk-séges tisztázását és behajtását, másrészt pedig a folyó adót külön állítva, annak behajtását ez által annyival inkább lehetővé tegyük. (Helyeslés.)

Lényegében fentartandónak vélem továbbá azon eddig is divó intézkedést, hogy t. i. azok, kik leg-alább 100 frt adót fizetnek, jogosítva, azok, kik 200 frt adót fizetnek, kötelezve legyenek adójukat közvetlenül az állami adóhivatalnál fizetni be. A töb-bi adózók adójukat a községek által választandó adó-szedőnél fizetendik.

A adóbeszedési szabályok, melyeket tervezek, elismerem, szigoruak, szigorubbak, mint a más or-szágokban létezők. De más országokban nem létezik azon idegenkedés az adózás ellen, melyet minálunk teljes meggyőződésem szerint csak szigorú szabályok-kal lehet legyőzni.

A folyó egyenes adók minden évnegyednek el-ső napján lennének esedékesek és az évnegyed első hónapjában befizetendők. Azoknál, kik az évnegyed első hónapjában adójukat nem fizetik be, az évné-gyedi egész adó a község előjárói és az adóbizott-ság által, kivétel nélkül mindnyájánál zálogolás ál-tal biztosíttatnék. És ha a negyed második hónapja alatt nem fizetik le negyedévi adójukat, a harmadik hónapban a községek előjáróságok jogosítva lennének az ily hátralékosoknak lezárolt javait árverés útján eladni, s ezáltal a negyedévi adót egészen behajtani. (Mozgás balfelől!)

Ha ezt a községek előjárók nem teljesítik, a szolgabírónak lesz kötelessége a hiányt pótolni és az árverést a helységen kívül eső községekben tel-jesíteni.

Fontos jog, a mely a községeknek azzáltal ada-tik, hogy a közadókat kényszer eszközökkel is be-hajthatják; de én azt községeknek legnagyobb részé-nek megadhatónak vélem mert azoknak előjárói most is gyakran sokkal nagyobb összeget kezelnek

bérletek és adás-vevések alkalmával, mint azon óz-szegek, melyek egy negyedévi adó fejében a község pénztárába befolyanak.

A hol — mint lehetnek és lesznek is esetek — a községek lakói nem képesek arra, hogy a köz-adókat ők kezeljék, ott a törvényjavaslat külön adó-kezelők felállításáról gondoskodik. Szükséges ezen jogot megadni a községeknek, mert ezen joggal su-lyos felelősség van összekötve. Ha a község által az adó az év lefolyása alatt be nem hajtatik — a hátralék jövőre már nem tekintetik többé állami adóhátraléknak, hanem a törvényjavaslat szerint a községnek összes terhelő rovatik fel, (Mozgás a szél-sóbaloldalon) és ha e maradvék a második esztendő-ben sem fizetettik le, akkor a községnek lakói kö-zött, adójuk arányában egyenkint felosztatik és behatatik.

Engedjék még megjegyeznem, hogy miután a községeknek jog van adva a község lakóira eső folyó adót végrehajtás útján is behajtani, ha ezen kötele-ségüket nem teljesítik, nem panaszkodhatnak, hogy mulasztásukért felelősségre vonatnak, s én legalább részemről sikert az adónak a községek által behaj-tásától nem várok mindaddig, míg a község minden egyes lakosa érdekelve nem lesz abban, hogy a köz-ség többi lakossai is adójukat lefizessék (Helyeslés jobb felől); e nélkül, ilyen erős sanctio nélkül, én községeinkre, a mint azokat ismerem, az adónak be-hajtását bizni nem méréselném. (Helyeslés jobb felől.)

(Folyt. köv.)

Keleti ügyek.

Konstantinápoly, oct. 20.

A Ramazanban vagyunk, t. i. azon hóban, mely-ben senkisé dolgozik. A bőjt fáradalmait használják ürügyül a munkásság ezen megszüntetéséhez; de tényleg mindenrendű hivatalnok közül a minis-ter-től az utolsó irnokig, majdnem senki sem bőjtöl töb-bé. Csak abban engednek a régi szokásnak, hogy do-hányzás és evéskor elrejtik magukat. Már csak az alsó nép és a katona tartják meg egész szigorában a vallás szabályait, azaz tartozkodnak napkelte-től naplenyugtáig evés, ivás és dohányzástól. De ideje is már, hogy határ tűzessék a komédiának, mely már senkit sem bír ámitani, hogy az ügyek rendes menetét ne zavarják különös bőjti megerőltetések ürügye alatt, melyeknek a hivatalnokok úgy sem vetik alá magukat. E tétlenség annál kevésbé ment-hető, mivel minden nap új példát nyújt arra, hogy mely utat kell az ország igazgatóinak követni, hogy a kívánt célhoz jussanak. Sikerült ugyanis egyelőre a kincstárt kimenteni legsürgősebb zavaraiából. De több nem is történt, és különösen az administratív ügyekben a mindennapi rendeletek tudatlanságot árul-nak el a legelemibb ismeretekben.

Az európaiak megszokták, ez ország embereit és ügyeit, melyek annyiban különböznek az övéiktől, az európai eszmék és nevelés szempontjából meg-ítelni.

Itt adunk egy példát, melyhez semmi kétség nem fér, mert hivatalos okmányon alapul és annál meglepőbb, mert a főváros közepében, fényes nappal hozatott a benzilított városi hatóság által Galata és Perában (6. kerület) az európaiakkól la-kott városrészekben. E hatóság a lapokban egy rendeletet tett közlé, mely a háztulajdonosok és bér-lők részéről a szerződés aláírásakor megtartandó formálításokra vonatkozik. E rendelet előszámlálja a szabályokat, melyek az adókötelezettséket illetik, és megrendeli, hogy az áthágók pénzbürség alá esnek, melynek fele a feljelentők javára esik. Ez nem e-gyéb, mint denunciatiónak államintézménynyé való emelése, még pedig oly országban, hol a különféle községek és telepítvények közt már is roppant sok egyenetlenség és gyűlölet fordul elő.

Itt biztos forrásból tudják, hogy a „Foreing Office“ minden kitelhetőt megteszt, hogy a Tiflis — Teheráni vasutervezet valóistítás megakadályozza. El lehet itt ugyan mondani róla: jobb későn, mint sohasem; de nagyon kételkednek, ha azt hiszik, ez el-késétt mozgalomnak sikerülnie-e elragadni Oroszor-szagtól hosszú és kitartó törekvései gyümölcséit.

A kormány végre el van határozva Konstan-tinápolyban tűzoltó testületet szervezni. E feladat gróf Szécheny és Volman urakra bízott, kik itt azt a rendezést fogják alkalmazni, melynek segélyé-vel oly tökéletesen szervezték a magyar tűzörséget. Hirsch báró leleményes ember. Mit tesz ő, hogy csökkentse a kormánytól kinevezett bizottság jelentésének hatását, mely jelentés, mint említettük, kinyilatkoztatta, hogy a Hirsch báró által készítettét vaspályák jelenlegi állapotjukban nem adathatnak át a közforgalomnak. A báró tehát fogja magát és sa-ját privatúrából kinevez egy ellen-bizottsá-got, melynek kötelemül tűzte, hogy megbizójuk munkáját ne igen kritizálják. Ez eljárás egyedül a maga nemében, és csak e szegény országban es-hetik meg, mely a civilizatori munkálatok ürügye alatt európai szédelgők által annyira kiaknázottat.

De Hirsch ur csalatkozik, ha fogásának sike-rében bizik. Elmúlt az idő, hogy a közönség ko-molyan vegye az ju Stroussberget. Csaka tisztességes mérnököt kell sajnálnunk, kiket Hirsch ur ily nagy felelősség elviselésére szánt. Elbirta volna ő egyedül is, annyi pénzt kapart már össze Török-országban.

„M“

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapeston nov. 3. 10 ó. 15 p. d. e.

Érkezett, nov. 3. 10 ó. 40 p. d. e.

A lapok nagy indignációval szólnak Popasunak metropolitává választásáról; bizonyos, hogy királyunk a választást nem szentesíti. A szerb oongressus működését befejezván, a királyi biztos tegnap bizonytalan időre elnapolta. Ma a képviselőház az erdélyi censust tárgyalja; a balközép tegnap másodszor tárgyalván ez ügyet, azt pártkérdésnek nyilvánította. Heves harc lesz de a felsőházi módosítás elvetése a baloldali magatartása folytán bizonyos.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 3. 1874.

— A színházban tegnap a „Fokról fokra” című énekes színmű adatott, nagy számu vidéki közönség jelenlétében. Ezuttal Zoltánné asszony volt a darab hősnője s kedélyes eleven színezetű játékaival, jól sikerült énekével méltó létszében részeseült. Beczkóinnak ma nagy szerep jutott s ő igyekezett is teljes erejével megoldani feladatát s hogy ereje nem volt elég bozzá, nem az ő hibája. Beczkóinné másodrangú szerepekben jól alkalmazható tagja színházunknak, de nem rendelkezik elegendő hangkörrrel, tagjai nem állanak annyira az érzelmek szolgálatában hogy hangjával és kellő szabad színpadi mozdulatokkal megható lelki küzdelmet tolmácsolhatna s így a tegnapi sok színészi erőt igénylő szerepnek illő képen megfelelhessen. Zajonghi a tegnapihoz hasonló szerepekben mindig batással játszik; kellemes tenor hangja kibírja az ilyenmő kisebb feladatot s comicus mozdulatai, melyekben különösen lábai vannak nagy segítségére, elég alkalmasok arra, hogy a közönséget megnevettesek. Kassai ma is sokat tett a vig hangulat fenntartására s Lotschárékné asszony reccogós hangja jól illett a népekenekőnek.

— A gátakat a Szamos mentén a vízáradás utóbbi időben nagyon megrongálta s városi hatóságunk még eddig semmi intézkedést nem tett azok kijavítására. Pedig a veszély, mely ez oldalról fenyegeti Kolozsvár polgáraitak közbiztonságát, éppen nem kicsinyelhető, s egy áradás esetén kimondhatatlan következményeket vonna maga után. A vízállás jelenleg sekély levén, a védgátak kiigazítása tetemes költség nélkül eszközölhető; de bármily áldozattal járjon is, a veszély sürgős tette intő közbiztonságunk öreit. Polgármesterünk ismert erélyétől el is várjuk, miszerint e fontos tárgyban haladék nélkül intézkedni fog.

— Mayer Ferencz b. ügyvéd értesíti szerkesztőségünket, hogy ügyvédi irodáját a farkas-utca 4. számú (gr. Karacsai-féle) házban, földszint megnyitotta, mindennemű ügyvédi teendők elvállalására alkalmozván. A pörlekedő közönség figyelmét kézséggel hívjuk fel mi is a t. ügyvéd urra.

— A flórenczi vonós-négyes (Becker-Quartett) folyó hó 15-én vasárnap a nemzeti színházban tartandó hangversenyének műsorozata: 1. Haydn, B.-dur op. 76. Nro. 4. Allegro con spirito, Adagio, Menett, Finale. 2. Schubert Variationen über das Lied: der Tod und das Mädchen. 3. Beethoven E.-moll op. 59. Nro. 2. Allegro, Adagio, Allegretto, Finale. 1-ső hegedű: Iean Becker. 2-ik hegedű: Enrico Masi, Viola: Luigi Chiostrri, Violoncello: Friedr. Hilpert. Ismételve figyelmeztetjük a műfőrt és zenekedvelő közönséget, hogy el ne mulasszák a világ-hírű flórenczi vonós-négyes ez egyetlen egy hangversenyét meglátogatni; mert hasonló élvezetben nem egyhamar fognak részesülni.

— A kolos-doboka megyei néptanítók egyletének idei közgyűlése, mint látszik nem lesz oly épes, mint az előbbiek. A tegnap este tartott előértekezlet, a ref. főtanodában csak kevés érdeklődött vonzott, holott az előtanácskozás, a közgyűlési tárgyak megvitatása, elég fontos momentummal kínálkozott. A tulajdonképeni tárgyalások ma kezdődnek, a tanácskozók kiállításáig pedig, a belvárosi Fröbel intézetben folyton látható. Erre különösen is felhívjuk a közönség figyelmét. A kiállított tárgyak közt érdekes a helybeli torna-vivoda igen sikerült miniatúr-min-tája, melyet az egylet szolgálja Murvai György bámulatos türelemmel készített.

— A szamosújvári g. c. egyházmegyei synodus múlt hó 25-én nyitott meg. Ünneplés isteni tisztelet után Pável Mihály püspök, mint a synodus elnöke előadta, miként a synodust egyházi és iskolai ügyek elintézésé, s a synodus megtartását illető szabályzat megalkotása miatt hívta össze. A beszéd tetszéssel fogadtatván, arra az egyháziak részéről Moislilu Gergely naszódí vicarius, a világiak részéről Mán Gábor ügyvéd választatott. A synodus három megválasztottja dr. Mihali János, dr. Popu Vas. s Papin János választattak meg felkialtás útján. Az igazoló bizottság Biltiu István kanonok, Moislilu Gergely vicarius, Titie János, Popu György, s Manu Simion személyeiből állítottatott össze. Az nap délben a püspöknél nagy diszbed volt, melyre a synodus összes tagjai, s más egyházi és világi tekintélyes egyének voltak hivatalosok. A synodus úgy hivatott össze, hogy egy harmad része egyházi, két

harmad része világi férfiakból áll. A jelenlevő tagok száma: 100.

— A marosvásárhelyi jogász egylet bünygi szakosztálya, a következő kérdést tűzte ki: „Az irrhoni börtörendszer minő feltételek mellett volna hazánkban alkalmazható? Dr. Székely József, főügyési helyettes most e kérdésre terjedelmes dolgozatot adott közre a Székely-Hirlapban s különnyomatban is, melyet szerkesztőségünkhez is beküldött. Ára?

— Nagy-Szeben az ottani tanintézetek jeles tanerői még e hó folytán népszerű tudományos előadások tartásához fognak az ágostai hitvallásuak gymnasiumának halltermében.

— Wéber Albert szentibani plebános és esperes közelbbről üli meg 25 éves lelkesi jubileumát. A szebeni r. c. egyházközség tagjai közt most folynak a tanácskozások ez ünnep lehető emelésére vonatkozólag,

— Az országos zenészeti és szavalati akademiában létesítendő állomások betöltése végett a pályázat már ki van írva. A zenészeti osztálynál 22 tanári állomás töltendő be évi 400—1200 ftal. A szavazati osztálynál 6 állomás évi 400—1200 ftal. A zenészeti osztálynál az igazgatótanácsai teendőkkel megbízandó tanár 400 ftinyi, s a szavalati osztálynál a titkári teendőkkel megbízandó tanár 200 ftinyi pótlékokt élvez. A pályázati folyamodványok gr. Festetich Leo, a szintanoda főigazgatójához adandók be, folyó évi nov. 30-ig.

— A kincstár részére 1874-ben engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottságok működési tartama. A m.-vásárhelyi állomáson a beváltás tart nov. 16-tól dec. 19-ig; Fogarason dec. 7-től dec. 23-ig; S.-Sz.-györgyön nov 16-tól, nov. 30-ig; Alvinczen nov. 16-tól nov. 24-ig; Tordán nov. 30-tól, dec. 10-ig.

— A magyar és román nyelven hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön megjelenő „Concordia” című politikai és gazdasági lap első száma e hó 15-én fog megjelenni. Szerkesztője Pap Zsigmond. E lap főfeladata leendő: az egyenlenségek okait kikutatni és felfedezni; ezek megszüntetésére gyógyszereket keresni és ajánlani: a jó egyetértést a nemzetiségek között helyreállítani és megszilárdítani; mindenekelett pedig a magyarok és románok között megszüntetni az idegenkedést és sárlódásokat és ezáltal felépíteni a szeretet és testvériség magasztos templomát. A közöshaza különféle polgárai között a kölcsönös bizalmat s testvéri szeretetet szakadatlanul ápolni fogja. Ohajtja, hogy a választási törvény az állam egész területén egyforma legyen. Arra fog törekedni, hogy az erdélyi románok a jövő választás alkalmával actioba lépjenek. A nemzetiségi szentesítési törvény védelmezését igéri. Minden vallásfelekezetűek számára egyformán autonómiát követel. A tulajdonjog megtámadását védelmezni fogja, a behozandó permisiv polgári házasságot pártolja. Az uszora törvény megváltoztatását fogja sürgetni. Megismertetni igéri a Királyföldön lakó magyarok és románok történeti viszonyait szembe a szászokkal; hogy azok mielőbb igazságosan és testvériesen szabályoztassanak. Kiváló figyelmet fordít a székelyföldre. Az elharapódzott atyafisági politikát nem pártolja stb. Előfizetés egy évre 10 ft; negyedévre 2 ft 50 kr.

— Laborszky „magyar” bűvész, a magasabb physika és magia köréből ptekenek mutatványokat ad a színházban. Nem vagnuok nagyon barátjai színházunk ily célú felhasználásának, azonban megemlítjük, hogy a szebeni lapok elég elismeréssel szoltak a bűvész urról. Színészeink ugyanaz nap Fausztocská-ban fognak szerepelni.

— Természet-gyógyász ezimen Nyiregybázán egy orvosi lap jelenik meg, melynek egyik száma szerkesztőségünkhez is beküldetett s mint ebből látjuk, a homeopathia e közönyes főként a himlőoltás ellen kél harcra, mert a hozzánk beküldött 6 közleményéből nem kevesebb, mint 4 az ellen szól. A havonként 2-szer megjelenő s egy fél ivre terjedő lap ára egész évre 4 ft. Szerkeszti Hungerleider Jónás, hasonszenvi orvos.

— Az általános földírat elemei. Magyarország bővebb ismertetésével. Közenn Balázs után dolgozva” című füzet 2-dik kiadását vettünk, Hölzel Ede kiadásából. A 10 fametszettel ellátott tankönyv ára?

— Halattaiból föltámadt püspök. Mr. Haquard Ágost, verduni püspök, jelenleg Romában tartózkodván, a pápa által közelebb igen rokonszenves fogadtatásban részesült. Társalgás közben így szolt a püspök: „Szent atyám, én oly katolikus vagyok, milyenek csak kevesen lehetnek a keresztények között.”

— „Hogyan lehet az” kérdé a pápa. — „Én egy meghalt püspök vagyok, a ki újra föltámadt. A német-francia háboru alatt székvárosom bombáztatván, a bombák a püspöki palotára és egyházra hullottak. Sok ember életét veszítette s talán magam is az áldozatok közt lennék, ha előrelátásom meg nem ment. A környezetemben lévő biztosság helyre rejtván el engemet, így nem jutottam a poroszok körmei közé. Három álló hónapig senki sem látott engemet. Halálhíremet költötték; requiemet s mondtak öröknyugalomamért; s szenteség is misét mondtott éretem; legalább ezt mondtották nekem. Szerencsésnek érzem magamat, hogy most ezt megköszönhetem szenteségnek. „Helyes” vizonzá a pápa, „emlékezem rá, s most örülök, hogy halottaiból oly szerencsésen föltámadva, Romába érkezett.”

— A romániai hadgyakorlatok a következő fejedelmi napiparancsokkal végződtek: Katonák! Harmadszor engedtetek fölhívásomnak. Bebizonyítottatok újból, hogy a román szívből nem halt ki a katonai hősi erény! Rátok támaszkodva az ország biztonságát jövője elé, —Katonák Köszönet mindnyájatoknak! Ma megkapjátok az új lobogókat, mint a katonai újabb szervezés jelvényeit. Ezek nem jelentik többé az állandó hadserget, mint a régi zászlók, melyek mostantól fogva szent ereklyék gyanánt fognak megőriztetni, hanem jelzik a katonai erők minden elemeit — az egész hazát fegyverben! — Ti mindig ezek alá fogtok sorakozni, mikor szükség leend s minden körülményben be fogjátok, bizonyítani hogy az azokra irt szavak: „Becsület és Haza!” a ti szíveitekben még mélyebben vannak bevéve! — Katonák! Esküdjetek: hogy e zászlókat meg fogjátok védeni s életeteket áldoztatok a hazáért, melynek védelme reátok van bízva e jelvényekben!

— A fegyházakból. A munkási, váci, lipótvári és illavai fegyházakban elhelyezett, mintegy 3000 fegyverez ez évben több mint 40000 ftrtot keresett munkájával, mely összeg a fegyverezek számára kamatozólag elhelyeztetik, elbocsátásakor azután mindenkinek kiadatik a maga része. Vácson a fegyverez-munka házilag kezeltek, míg a többi fegyházban a fegyverezők mintegy 300-an vannak az irgalmas nének felügyelete alatt, és ezeké a fegyverezek keresete is.

— A Kaukasz kormányzóságban, mint a „Russk. M.” írja, a tanárok, tanítók, és tanítónők száma 456, a tanulók száma 51,000-re megy. A tanintézetek gymnasiumokra, progymnasiumokra, reál-tanodákra és leánytanodákra oszlanak. A tizenegy fiú- és leánygymnasium és progymnasiumokban 10,664 tanuló van, a reál- és többi tanodákban 40,436. A nemzetiségre nézve legszámosabb az orosz, azután a muszuman (8500), örmény. ismereti gruzi és zsidói ifjuság (508). Ezenkívül öt papnövelde, tanítóképzede és a tengerészeti képzede Bakuban. A tanárok fizetése ép olyan, mint Oroszországban, a falusi tanítónak pedig évenként 500 rubel. Az állami 4 gymnasiumokból a múlt évben 60 ifju tette le az érettségi vizsgát, 28 a reál-tanodákból. A „R. M.” összehasonlítva a tanulók számát és azoknak haladását, így fejezi be cikkeit: „Minden más következtetéstől tartózkodva, könnyű észrevenni, hogy e tartományban az orosz elem majdnem kizárólagosan túlyomó úgy a számra mint képességére nézve is. Annak részére tartottat tehát fenn, hogy Kaukasz civilizatora legyen.

Kivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből.

— Gróf Csáky Györgynek végrehajtásilag lefoglalt, s összesen 75,725 ftira becsült Szász-Csanád községében levő ingatlanai, felerészben említett községben december 30-dikán bíróság elárvereztetnek.

— Komáromy Andornak végrehajtásilag lefoglalt s összesen 71,125 ft 10 kra becsült, Szász-Csanád községében levő ingatlanai alperest illető felerészének bírói elárvereztetése december 30-ára tűzetett ki.

— Bagoly István, Kis József s Bande Jánosnak S.-Szentkirály községében levő s lefoglalt ingatlanai 1875. jan. 5. elárvereztetnek.

— Beregszászi Imrének Boos helységében levő s 806 ft 80 krajczárra becsült ingóságai lefoglaltattak.

— Szevesztrényi Vlád György tékozlónak nyilvánítottat, s gondnokul Dragusin György nevezetett ki.

— Léczfalvi Benedek János ügyvédi irodáját S.-Szentgyörgyre tette.

— Szamosújvári Merzafi János ellen 1853-ban megnyitott s 1872-ben folytatott csődeljárás beszüntetett.

— A kolozsvári kir. tvez. tkvi osztályánál egy irnoki állomás betöltendő.

— A govásdiai m. k. vasműhivatalnál betöltendő a szülésznői állomás.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

A közönség köréből.*)

Gy.-Uffalu 1874. oct. 30-án.

Nem hagyhatom a „Kelet” 245-ik számában F-B-i jegy alatt az ujjfalvi pap választásra vonatkozó cikkre némi megjegyzést tenni, annál is inkább, mert abban személyem is méltatlanul bele vonatott.

Nem akarok a folyó évi augustus 20-dikán elég szép rendben megejtett lelkesi választásról legtöbb szavazatot nyert 3 lelkes becsületét és jellemét kockáztatni nyilatkozatára cikkíróval polemába ereszkedni, feleljenek meg erre vonatkozólag az érdeklettek.

Én csak annak akarok kifejezést adni, hogy talán épen azon lelkes érdekében, ki mellett cikkíró a tanári pályán szerzett alakí és alanyi előnyöket hangsúlyozza, történtek a mostani — folyó hó 18-án megejtett választást megelőzőleg nem ugyan Ujjfaluban a választás színhelyén, hanem Csik-Somlyón Mária nevenapján az oda a szokottnál na-

*) E kösérdeklő felazólalásoknak szánt rovat alatti közleményekért csupán a sajtó-hatóság irányában vállal felelősséget. — Szerk.

gyobb számban sereglett ujjfalvi bucsujárok között etetések és itatások.

Czikkiró tehát nincs a dolgok állásáról tisztában.

Való, hogy a második választás is csendben folyt le, de csak benn a szavazásnál, künn a papi udvarban azonban a vak is észre vehette, hogy a választók egy része meg van vesztegetve, mert a megválasztottak mellett az erőszakosságig korteskedtek némely kolompokok, ijesztvén a választókat azzal, hogy a ki most választ, menjen el onnan, mert csufuljár.

Nem hallottam más helytt, más pap választásnál, de itt az is megtörtént az utóbbi választásnál, hogy a választók között czedulák ooztattak ki, melyekre a legtöbb szavazatot nyert egyének nevei voltak feljegyezve, s többen benn a választásnál a szavazatszedő bizottmánynak ezt adták bé, a czedula osztó azt vélvén, hogy itt titkos szavazás is elfogadtatik, aztán kézről kézre járt egyik megválasztott lelkesésként az arczéke a választók között.

Végre, hogy magam személyét is a gunytól megoltalmazhassam, valótlán rágalomnak állítom cikkiró azon állítását, mintha én azon nyilatkozatot tettem volna, miszerént minden papnak le kellene ütni a fejét s a kormánynak küldeni aján-dékba.

A választás több tekintetben nélkülözvén a törvényesség jellegét, az ellen ujabban is óvás tétetett, a deputátusok el is vitték azt püspök urunk ő excellentiájához, a hol ezek atyailag fogadtattak, s reméljük, hogy a nagyméltóságú Ordinarius el fogja találni az utat, mely ezen már különben is hosszúra nyult lelkes választást végeredményhez jut-tatja.

Urmántzy Vertán.

Nyilttér.

PERL fogorvos

Lakik b.-középutczra 5. sz. a. a kise-gítő pénztár tőzsomszédságában az első eme-leten. 7—15

Átutazók egy fogat egy óra alatt, egy egész fogsort egy nap alatt nyerhetnek.

Fogfájás gyorsan és örökre eltávolíttatik

Steindecker S. és társa mai számunkban megjelent hirdetésére figyelmeztetjük tisztelt. olvasóinkat. Eredeti sorsjegyekről s főnyereményekkel oly gazdagon kiállított sorshuzásról van szó, hogy nálunk is élénk részvételre számíthatni. E vállalat annyival nagyobb bizalmat érdemel, mert állami kezesség van nyujtva s a fenebbi kár mindenkor szigorú eljárás és számos nyeremény kifizetése által világszerre ismeretes.

Egyesült erdélyi Takarékpénztár.

Alaptőke 333,400 ft. 30% befizetéssel.

Üzlethelyiség Kolozsvárt főtérr 2. sz.

1) elfogad pénzbetételeket 6% kamat mellett 25 krtól kezdve, betételi könyvekre vagy folyó számlára; e kamatokat a betétel napjától kezdve a kivétel napjáig számítja, s minden julius 1-én és január 1-én tőkésíti.

2) Előlegeket ad a börzén jegyzett értékpapirokra.

3) Leszámitol szabályszerűen kiállított váltókat.

4) Vesz és elad értékpapirokat. Az Egyesült Erdélyi Takarékpénztár igazgató választmánya.

— Stein János erd. muz. egyleti könyvtár és kir. egyetemi nyomdász kiadványában megjelent naptárak: Erdélyi képes kis naptár 1875-ik közönséges évre. 17. évfolyam. A királyhágón inneni s néhány királyhágóntuli nevezetesebb vásárok legujabb s ujonnan kijavított jegyzékével. Ára 26 kr. postán küldve 32 kr. Irodai fali naptár 1875-re. Katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal s a királyhágón inneni kir. törvényszékek s járásbíróságok táblázatos kimutatásával. Különösen hivatali használatra. Ára 30 kr. postán küldve 35 kr. -- Sajtó alatt van s november elején fog megjelenni: Erdélyi képes nagyobb naptár 1875-re. Hatodik évfolyam. Dús tartalma mellett a miniszteriumok, állami számvevőség, kir. kuria, kir. ítélőtáblák s a királyhágón inneni (Erdély) összes törvényszéki, köz-igazgatási, m. k. bányá- és jószágigazgatósági, pénzügyi, adó-, posta- és távirda-hivatali; továbbá az állami s más nyilvános intézeteknek a legujabb és hiteles adatok után összeállított tisztí czim és névtárat fogja hozni s így hivatalnokok, gazdák, magánosok és üzletembereknek szükséges, csaknem nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgálni lesz hivatva. Ára csak kr. 50 Postán küldve 56 kr.

Pályázati hirdetés.

A kézd-vásárhelyi községi leányiskola első osztálybeli tanítónői állomásra pályázat hirdettetik 300 frt. rendes és 50 frt. lakbér fizetés mellett. Ezen állomásra ideiglenes minőségben megválasztott tanítónő — ha magát a tanítás és nevelésben egy év alatt kitünteti — 400 frt. rendes és 100 frt. lakbér fizetéssel fog állandósítani. Ezen állomás elnyerését öhajító tanítónők oklevéllel ellátott folyamodványukat küldjék be f. évi november 15-éig Kovács István iskolaszéki elnökhez.

K.-Vásárhelyen, 1874. okt. 31-kén.

BALÓ LÁSZLÓ,
iskolaszéki jegyző.

Nem hivatalos.

(418) Valódi amerikai Petroleum

1 font 20 kr.

Brassói legtisztább Petroleum

1 font 16 kr.

Egy kupa finom asztali bor
44 krajczár.

Egy kupa finom vörös bor
80 krajczár.

Kapható **Karvazy és Társánál**
Kolozsvártt.

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt.

FELHÍVÁS

takarmány és gabona készletek
tűz-elleni biztosítására.

A naponként ijesztő mérvben előforduló tűzkárok, melyek gyakran egész községeket hamvasztanak el, alkalmat nyújtanak most különösen az aratás idején és multával, a t. gazda-közönség figyelmét a „Victoria” irányozni, mely tűzkár ellen biztosítást nyújt mindennemű takarmány neműekre, szalmás és szemes gabonákra, úgy fedél alatt, mint szabadban (ez utóbbiaknál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjed, mihielyt annak hová rakása előre bejelentetett.) továbbá: Cséplőgépekre helyt, vagy úton, gazdasági és lak épületekre, marhákra kint és bent, gyárookra, készletekre, gazdasági eszközökre stb.

A biztosítás érvénye kiterjed úgy a magán, a biztosított tárgyon kiltott, mint szomszédtól átharapozott tűz általi károsodásra; végre a villámcsapás által előidéztett tűz-esetre is.

A mentés, vagy kihurcolkodás által idézett károk szintén megterítettnek. (270) (14-*)

A díjak a lehető olcsóra szabvák, s nagyobb biztosító feleknél külön kedvezmények is nyújtanak.

Az előforduló károk köztudomás szerint azonnal rendeztetnek és fizettetnek.

A „VICTORIA” évek óta Erdélyben a legtöbb kárt fizeti, s ily czímen már eddig is több mint

négy millió

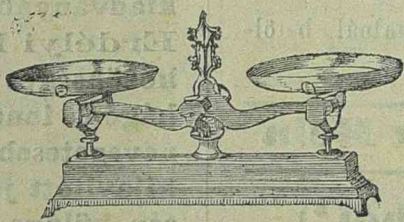
forintot juttatott vissza a közönség kezébe.

A szükséges nyomtatványok, feltételek, díjtáblák stb. betekintethetők a vidéki ügynökségeknél, úgy helyben a központon is.

Kolozsvártt, 1874 nyarán

„VICTORIA” biztosító társaság
vezérügynöksége.

párisi balance

mérlegek

(468)

raktára

(9-*)

Teutsch J. B.-nél Segesvártt

áru lapos serpenyőjű mérlegeket:

Súlyerő 2 4 10 20 30 40 vámf.
darabja 5 frt. 75, 6 frt. 75, 9 frt., 10 frt. 50, 12 frt. 25, 15 frt. 50 kr.

mély serpenyőjűeket:

Súlyerő 4 10 20 vámfont
darabja 8 frt. 11 frt. 13 frt. osztr. ért.

s elárusítóknak, egyszerre több darab átvételénél tetemes árengedést nyújt.

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében

Kolozsvártt a

következő 1875. évre szóló naptárak
kaphatók:

Falusi gazda naptára.

A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára, jeles szakfelfiak közreműködésével. Szerkeszti Máday Izidor. II-dik évfolyam.

Ára 80 kr.

Iskola Alapítvány Kolozsvári Központi Esetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj Napoca.

Gazdasági zseb-naptár

1875-re.

Tizenötödik évfolyam. Szerkesztő tulajdonos
Kodolányi Antal.

Csinos jegyzőkönyv alakban, vászonba kötve tizenkét utasítási havi füzettel együtt 2 forint.

Borászati naptár.

Szerkeszti dr. Nyári Ferencz. 2-dik évfolyam. Ára 80 kr.

Lidércz naptár.

Kalandok, bűnesetek, tündérregék, csodás tünemények stb. gyűjteménye.
14-dik évfolyam. Ára 60 kr.

KOSSUTH naptár.

Szerkeszti Honfi Tihamér. 5-dik évfolyam. Ára 40 kr.

István bacsí naptára,

vagyis családok házigazdának és gazdasszonyoknak, népnevelőnek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való képes kalendárium.
20-dik évfolyam. Ára 50 kr.

Közhasznú erdélyi képes naptár.

A vásárok pontos kijavításával. Ára füzve 26 kr.

Protestáns új képes naptár.

Szerkesztette Dúzs Sándor. Ára 50 kr.

A „népzaszlója” naptára.

A magyar nép számára. Szerkeszti Aldor Imre. 7-dik évfolyam.
Ára 40 krajczár.

A magyarnép naptára.

Képes kalendárium. Sokféle hasznos és mulattató olvasmánygyal ellátva.
Szerkeszti Tatár Péter. Ára 30 krajczár.

Szótárak:

Német-nyelv:

HEYSE, allgemeines verdeutschendes und erklärendes Fremdwörterbuch mit Bezeichnung der Aussprache und Betonung der Wörter. 15-te Auflage Halblederband 4 fl 68 xr.

KALTSCHMIDT, Fremdwörterbuch. Halblederband 5 fl 04 xr.

SANDERS, Handwörterbuch der deutschen Sprache. Halblederband 5 fl 40.

TASCHEN FREMDWÖRTERBUCH, in welchem mehr als 20,000 Fremdwörter enthalten sind. Ein unentbehrliches Handbüchlein für Jederman. Gebunden 50 xr.

WEBER, Handwörterbuch der deutschen Sprache nebst den gebräuchlichsten Fremdwörtern. 11-te Stereotyp Auflage 4 fl 44 xr.

— — — — — Erklärendes Handbuch der Fremdwörter, welche in der deutschen Schrift und Umgangssprache gebräuchlich sind. Halblederband 3 fl 60.

— — — — — Neues vollständiges Fremdwörterbuch, enthaltend über 14,000 fremde Wörter und Redensarten. Broschirt 60 xr.

Magyar — német:

BALLAGI, új teljes német és magyar szótár, 2 rész füzve 9 frt. Félbörbe kötve 11 forint

— — — — — Iskolai és utazási magyar és német zsebszótár, 2 rész füzve 1 frt 40 kr., teljesen egy kötetbe félbörkötésben 2 frt.

FARKAS, legújabb és legtmötebb magyar — német és német — magyar zsebszótár. Stereotyp kiadás. Hetedik lenyomat, két kötet 2 frt., teljesen egy kötetben félbörkötésben 3 frt.

FOGARASI, magyar — német és német — magyar szótár. Ötödik bővített kiadás két kötet 4 frt., félbörbe kötve egy kötetben 5 frt.

LOOS, a magyar és német-nyelv szótára. Többek közreműködésével készíttve. 2 kötet füzve 2 frt.

TIPRAY, magyar — német és német — magyar zsebszótár. 2 rész füzve 1 frt. Ugyanaz csinos vászonkötésben 1 frt 40 kr.

Magyar — román:

BARITU, magyar — román szótár, kötve 3 frt 20 kr., félbörkötésben 3 frt 70.

— — — — — zsebszótár, tanodai és magán használatra. Ára 1 frt.

Olasz — német:

TASCHENWÖRTERBUCH, ital. — deutsch und deutsch — italien. Electotyp Ausgabe 1 fl 20 xr.

VALENTINI, Taschenwörterbuch der italien. und deutschen Sprache. 6-te Original Auflage. 2 Theile in einem Bande gbd. 4 fl 68 xr.

WEBER, neues vollständiges Wörterbuch der italien. und deutschen Sprache. Stereotyp Ausgabe. Neuer Abdruck. 2 Theile in einem Halblederbande 5 fl 40 xr.

Orosz — német:

SCHMIDT, neues russisch — deutsches und deutsch — russisches Taschenwörterbuch. 2 Theile in einem Bande. Halblederband 2 fl 40 xr.

— — — — — Vollständiges russisch — deutsches und deutsch — russisches Wörterbuch zum Gebrauch beider Nationen. 2 Theile in 1 Band. gbd. 5 fl 50 xr.

Rómán — német:

BARCIANU, romanisch — deutsches Wörterbuch. Broschirt 1 fl 60 xr.

(420) (1-2)

Kezet kell nyújtani a szerencsének!
375,000 bir. márka

főnyereményt nyújt kedvező esetben a legújabb nagy pénzkiosorolás, amely a magyar kormány által van engedélyezve és biztosítva.

Az új terv előnyös beosztása olyan, hogy kevés hű alatt 7 húzásban **43,300 nyere-**mény jó biztos elhatározás alá, ezek közt eselleg főnyeremények a 375,000, különösen pedig a **250,000, 125,000, 90,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000, 30,000, 24,000, 20,000, 18,000, 15,000, 12,000, 6000, 4000, 203-szor 2400, 412-szer 1200, 512-szer 600, 599-szer 300, 19,700-szor 135 bir. márka** sat. A nyeremény-húzások tervszerűleg hivatalosan vannak megállítva.

A legközelebbi első nyereményhúzására az az államtól biztosított pénzkiosorolásnak 1 egész eredeti sorsjegye ára csak 2 tallér, vagy 3 1/2 frt. bankjegyen, 1 fél eredeti sorsjegye ára csak 1 tallér, vagy 1 1/2 frt. bankjegyen, 1 negyed eredeti sorsjegye ára csak 1/2 tallér, vagy 90 kr. bankjegyen, az ősszeg beküldése mellett.

Megrendelések a legnagyobb figyelemmel azonnal teljesítettek, s mindenki az állampostával ellátott **eredeti sorsjegyeket** kap. A megrendelésekhez ingyen csatoltatnak a szükséges játéktérvek s a résztvevőknek felosztás nélkül küldjük meg minden húzás után a hivatalos nyeremény-lajstromokat.

A nyeremények kifizetése **állami jó-**állás mellett mindig pontosan történik s egyenes megküldés, vagy az érdekeltek kívánságára, Austria minden nagyobb piacán létező összeköttetések által, eszközölhetők.

Ünket mindíg pártolja a szerencse s több tetemes nyeremény mellett többször volt már hivatalos bizonyítványok szerint szerencsénk az első nyereményekhez, a mit a résztvevőknek ki is fizettünk, így lón a f. é. október 7-én is a nyeremény nálunk megérve.

Egy ily, a **legszilárdabb alapon** fekvő vállalat iránt előreláthatólag igen élénk részvételre számíthatni, kérjük tehát, hogy minden megrendelést eszközölhessünk, azokat minél előbb és minden este még **f. é. november 17-ke** előtt hozzánk beküldeni.

Steindecker S. és Társa,

bank- és váltó-üzlete Hamburgban. Mindennemű Állampostán, vasúti részvény és kölcsönsorsjeggy bevétele és eladása.

U. I. Ezennel köszönjük az eddigi bizalmat s a midőn az új kisorsolás kezdetével a résztvevőre ezennel tisztelettel felhívást intézünk, ezután is ügykezni fogunk, hogy pontos és szigorú szolgálat által résztvevőink teljes megelégedését kiérdemljük.

Fennebbiek.

(410) (2-3)

Uj ügynökségek

kerestetnek egy mindenütt kelendő tekinthetős üzlet számára. Nem kell hozzá különös kereskedelmi képzettség, melékülzet gyanánt is könnyen folytatható, s igen jó provisiót nyújt. Ajánlatok e lap kiadódhatalához A. Z. betűi alatt mielőbb intézendők.

(211) (7-19)

„PURITAS.”

Haj-ifjító-tej.

A „PURITAS” nem hajfesték, hanem tejemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy ősz hajakat megifjít, ez az lassanként, még pedig **legkésőbb tizeneggy nap alatt** ama színt visszazadja, melylyel eredetileg bírt! A „PURITAS” nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetészesen vízzel mosatnak, lehet fehérrel átvonni, vánkönken aludni és gőzfürdőt használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a

„PURITAS”

nem fest, hanem ifjit.

A használat

a világon a leggyorsabb. A tejből a kézre öntik, s addig dörzsöltetik vele a haj, míg kellően meg van nedvesítve, s ez mindennap egyszer ismételtetik. Ebből áll az egész. Ha a haj ismét visszanyerte eredeti természetes színét, mi rendesen tíz-tizenöt nap múlva történik, továbbá fenttartására elegendő a tejként hetenkint 2-3-szor való használata, s úgy bajusz, pofa- és teleszakál, valamint a leg hosszabb női haj is megifjithatnak.

Egy üveg „PURITAS” ára 2 frt. (postai szétküldésnél 20 krral több) s készpénzzel, vagy utánvétellel kapható **Franz Ottó és társánál Bács, Mariahilferstrasse 38. szám.**

Raktárak:

Fogarasi: J. P. Hermann gyógyszerész. N. Szében: Gürtler Károly.

Kolozsvárt: Valentini gyógyszerész Redoute soron.

Segesvárt: J. B. Teutsch.

(417) (2-3)

Eladó

szőlő vesszők.

O.-Szilváson. Utó posta Maros-ujvár.

Valódi rajnai riesling 1000-re 5 ft.

Valódi som „ 4 ft.

Valódi bakator „ 3 ft.

Valódi Croquant „ 8 ft.

Valódi Alexandriai muskotály 8 ft.

Megrendeléseket elfogad, s tisztaságokról jól áll

ALBERT LAJOS,

gazdatiszt.